

Ιμπρεσιονισμός

Μανέ

Το Μπαρ του Φολί Μπερζέρ

1882

λάδι σε μουσαμά

Ο πίνακας αυτός είναι το τελευταίο σημαντικό έργο του Μανέ. Παρουσιάζει το πολυσύχναστο εσωτερικό μιας από τις πιο γνωστές αίθουσες διασκέδασης του Παρισιού, το καμπαρέ Folies-Bergère.

Ο πίνακας αποτελεί παράδειγμα της προσήλωσης του Μανέ στις αξίες των Ρεαλιστών καλλιτεχνών. Επηρεασμένος από τον Κουρμπέ (βλ. *Ταφή στο Ορνάν, Ρεαλισμός*) που υπήρξε μέντοράς του, αφοσιώνεται στην λεπτομερή αναπαράσταση μιας σύγχρονης σκηνής.

Ο Εντουάρ Μανέ θεωρείται ο πρόδρομος του κινήματος του Ιμπρεσιονισμού, κυρίως ως προς τον τρόπο που απεικονίζει αυτά που βλέπει χωρίς να προσπαθεί να τους δώσει βαθύτερο νόημα.

Η κεντρική φιγούρα στέκεται με την πλάτη γυρισμένη σε ένα μεγάλο καθρέφτη πίσω από το μπαρ. Φαίνεται η ατμόσφαιρα του μπαρ, με λεπτομέρεια τα πράσινα παπούτσια στο πάνω αριστερό μέρος του καθρέφτη (μια καλλιτέχνης που κάνει το νούμερό της). Στα δεξιά ο

αντικατοπτρισμός του ζωγράφου-πελάτη φέρνει τον θεατή μέσα στη σκηνή.

Ο Μανέ ήξερε καλά τον χώρο. Έκανε διάφορα προπαρασκευαστικά σκίτσα, αλλά το τελικό έργο ζωγραφίστηκε στο στούντιό του. Δημιούργησε ένα μπαρ και ζήτησε από μια από τις σερβιτόρες, τη Suzon, να ποζάρει ως μοντέλο του.

Ο πίνακας παρουσιάστηκε για πρώτη φορά το 1882, στην ετήσια έκθεση καλών τεχνών στο Παρίσι, στο Σαλόνι. Οι επισκέπτες και οι κριτικοί βρήκαν την σύνθεση ανατρεπτική.

Κόκκινες στέγες

Καμίλ Πισαρό

1877

λάδι σε μουσαμά

Ο πίνακας είναι ζωγραφισμένος με πολλές μικρές πινελιές, σε μια ευρεία γκάμα χρωμάτων. Από απόσταση, τα χρώματα εναρμονίζονται, οι μεμονωμένες πινελιές εξαφανίζονται και η σκηνή ζωντανεύει. Ήταν θέμα κεντρικής σημασίας για τους Ιμπρεσιονιστές και τον Πισαρό ειδικότερα, η αποτύπωση χρώματος και τόνου στη φύση.

Ζωγραφισμένα εκ του φυσικού και επί τόπου, οι πλευρές των σπιτιών και οι στέγες βρίσκονται σε παράλληλη διαδοχή στην επιφάνεια του καμβά. Τα σπίτια και οι στέγες εξαφανίζονται πίσω από μια κουρτίνα δέντρων. Οι στέγες, που κυμαίνονται από κόκκινο-πορτοκαλί έως καφέ, καταλαμβάνουν μεγάλο μέρος της επιφάνειας. Βλέπουμε τους ίδιους τόνους στο χώμα και τα φυτά στο προσκήνιο. Οι χοντρές

πινελιές αποδίδουν το φως προσδίδοντας ένταση και την αίσθηση του ρυθμού.

Ο Πισαρό παρουσίασε τις κόκκινες στέγες στην τρίτη έκθεση ιμπρεσιονιστών το 1877.

Ιμπρεσιονισμός

Ρενουάρ

Το γεύμα μετά από τη βαρκάδα

1880-1881

λάδι σε μουσαμά, 130 × 173 εκ

Με πρωτότυπο τίτλο «Le déjeuner des canotiers» και ελληνική απόδοση «Το εορταστικό γεύμα», ο Γάλλος ιμπρεσιονιστής δημιούργησε το 1881 έναν πίνακα εξαιρετικής ομορφιάς και λεπτομέρειας.

Απεικονίζει μια ομάδα φίλων του Renoir που χαλαρώνουν στο μπαλκόνι κατά μήκος του ποταμού Σηκουάνα της Γαλλίας. Ο ζωγράφος απεικονίζει κάτω δεξιά τον Gustave Caillebotte -ο οποίος απέκτησε τον πίνακα το 1923- τη μελλοντική του σύζυγο Aline Charigot στα αριστερά την ώρα που παίζει με ένα μικρό σκυλάκι, ενώ επάνω στο τραπέζι βρίσκονται απλωμένα πολλά φρούτα και μπόλικο κρασί. Όλα τα υπόλοιπα πρόσωπα που απεικονίζονται είναι υπαρκτά πρόσωπα της εποχής. Πολιτικοί, επιχειρηματίες, μοντέλα, ηθοποιοί. Άνθρωπο με τους οποίους ο Ρενουάρ είχε σχέση και οι οποίοι πολύ πιθανόν να βρίσκονταν στ'αλήθεια στο συγκεκριμένο

γεύμα. Παρόλ'αυτά παρουσιάζονται με μια μνημειακή διάσταση που τους "απεγκλωβίζει" από τον χαρακτήρα τους. Στον συγκεκριμένο πίνακα ο Renoir έχει προσθέσει πολύ φως το οποίο μπαίνει από το άνοιγμα της τέντας στ'αριστερά και αντανακλάται μέσα από τα φανελάκια των ανδρών και το λευκό τραπεζομάντηλο. Θα μπορούσαμε να πούμε πως σε ένα μοναδικό πίνακα συνυπάρχουν τόσα πορτρέτα, νεκρές φύσης και τοπία ταυτόχρονα.

Μονέ

Η λίμνη με τα νούφαρα,

1906

λάδι σε καμβά, 88 εκ × 93 εκ

Τα τελευταία χρόνια του 19ου αιώνα ο Μονέ αφοσιώθηκε στο πιο φιλόδοξο σχέδιό του, αυτό που θα είχε τις μεγαλύτερες συνέπειες στην εξέλιξη της τέχνης του: Το σχεδιασμό και την κατασκευή μιας λίμνης με νούφαρα στο καινούργιο κομμάτι που προσέθεσε στον κήπο του. Σύμφωνα με την δική του κατανόηση των ανατολικών ασιατικών πολιτισμών θα δημιουργούσε έναν μικρόκοσμο που θα χρησίμευε ως θέμα στη ζωγραφική του συμβολίζοντας τη φύση.

Μόλις τελείωσε τη λίμνη, τη διακόσμησε με πολλές υδρόβιες φυτικές ποικιλίες και άρχισε να ζωγραφίζει νούφαρα, τον τελικό στόχο της τέχνης του, την πιο πειραματική σειρά του.

Τις τελευταίες δεκαετίες της ζωής του δούλεψε με εμμονή και με έναν χωρίς προηγούμενο αυθορμητισμό αυτούς τους αμέτρητους καμβάδες μνημειακών διαστάσεων με νούφαρα.

Στη «Λίμνη με νούφαρα» ο καλλιτέχνης αποσιωπά κάθε αναφορά στη βλάστηση γύρω από την περίμετρο της λίμνης και η σύνθεση επικεντρώνεται

σε ένα μικρό επιλεγμένο τμήμα. Η ζωγραφική γίνεται απλή επιφάνεια, χωρίς καθόλου αναφορές στον περιβάλλοντα χώρο ή την ατμόσφαιρα γενικά.

Μορφή και χρώμα σμίγουν καθώς ξεχειλίζουν με τόση εκφραστική δύναμη. Η οπτική αμφισημία της σκηνής καθιστά αδύνατο να γνωρίζουμε με σιγουριά τι ακριβώς βλέπουμε όπως ακριβώς στην περίπτωση της αφηρημένης ζωγραφικής.